

การตระหนักในตนเองและการรับรู้สาเหตุ

นางสาว เกื้อนเพ็ญ ทองนวม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-199-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017205 117262145

SELF-AWARENESS AND ATTRIBUTION OF CAUSALITY

MISS DUANPEN THONGNOUM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University
1991
ISBN 974-579-199-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การตระหนักในตนเองและการรับรู้สาเหตุ
โดย นางสาวเดือนเพ็ญ ทองนวม
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศันสนยุทธิ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

..... ศันสนยุทธิ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ หิรัญบุญชัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงศ์)

..... กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา)
(รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศันสนยุทธิ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เดือนเพ็ญ ทองน่วม : การตระหนักในตนเองและการรับรู้สาเหตุ (SELF-AWARENESS AND ATTRIBUTION OF CAUSALITY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.โยธิน ศันสนยุทธ์ 70 หน้า
 ISBN 974-579-199-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตระหนักในตนเอง ความพึงพอใจในผลกรรม และการรับรู้สาเหตุ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือมาตรย่อดวัดความรู้ตัวส่วนบุคคลของ Fenigstein, Buss และ Scheier และแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์สมมติ ซึ่งดัดแปลงจากงานวิจัยของ Duval และ Wicklund ผลการวิจัยพบว่า

1 การรับรู้สาเหตุเข้าสู่ตนเองเมื่อได้รับผลกรรมทางบวกจะมีมากกว่าเมื่อได้รับผลกรรมทางลบอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในกลุ่มที่มีการตระหนักในตนเองสูงและกลุ่มที่มีการตระหนักในตนเองต่ำ (P < .05)

2 กลุ่มที่มีการตระหนักในตนเองสูงรับรู้สาเหตุเข้าสู่ตนเองมากกว่ากลุ่มที่ตระหนักในตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญ (P < .05)

ภาควิชาจิตวิทยา
 สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม
 ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต โศภณทิพย์ ทองน่วม
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

DUANPEN THONGNOUM : SELF-AWARENESS AND ATTRIBUTION OF CAUSALITY.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. YOTHIN SANSANAYUDH, Ph.D. 70 PP.

ISBN 974-579-199-7.

The purpose of this research was to study self-awareness, the favorability of the consequences of an event, and attribution of causality. The instruments were the subscale of Fenigstein, Buss, and Scheier's private self-consciousness, and the hypothetical situations questionnaire adapted from Duval and Wicklund. The results showed :

1 The attribution of causality to the self was significantly greater in positive consequences than in negative consequences, in both high self-aware group and low self-aware group. ($P < .05$)

2 The attribution of causality to the self was significantly greater in high self-aware group than in low self-aware group. ($P < .05$)

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ *ไดอาน่า ทองนอม*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ยอห์น สันสนายุธ*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย *ยอห์น สันสนายุธ*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.โยชิน ศันสนยุทข ซึ่ง เป็น อาจารย์ที่ปรึกษาผู้กรุณาให้ความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนการวิจัย รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ซึ่งผู้วิจัยตระหนักอยู่เสมอในความ กรุณาของอาจารย์ จึงขอกราบถวายความเคารพอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูวรรณโณ ที่ได้กรุณา แนะนำแหล่งค้นคว้าหนังสือ และเอื้อเฟื้อบทความที่จำเป็นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์มนัส จินตะกิลกุล อาจารย์ทิพย์วัลย์ สุทิน อาจารย์สำราญ มีแจ่ง อาจารย์พรทิพย์ ไชยโส ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ และให้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่การวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ คุณเรวดี วัชชโกศล คุณสุรกุลลักษณ เมฆะอำนวยชัย คุณรวจริณ สุขเกษม คุณจินทนา ยิ้มน้อย ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย รวมทั้งเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ชาวจิตวิทยาอีกหลายท่านที่คอยให้กำลังใจเสมอมา

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์หมวดแนะแนว และนักเรียน ทุกโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณณัฐริตา เซ็นตระกูล และ คุณอรพรรณ พันสีพัฒนา เพื่อนผู้ คอยเป็นกำลังใจ ห่วงใย และอยู่เคียงข้างเสมอมา

ขอขอบใจน้อง ๆ ของผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รอยศิริบรรยง ทองนวม และวชิษฐ์ ทองนวม ผู้เป็นกำลังใจสำคัญในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

และท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อผู้ซึ่งวางรากฐานทางการศึกษาแต่ แรกเริ่มแก่ผู้วิจัยและแม่ผู้ซึ่งให้ความรัก ความอบอุ่น กำลังใจ ตลอดจนเสียสละทั้งแรงกาย แรงใจ และทุนทรัพย์ ในการสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	2
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	22
ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	22
ขอบเขตของการวิจัย	22
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	23
สมมติฐานในการวิจัย	23
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	24
2 วิธีดำเนินการ	25
กลุ่มตัวอย่างประชากร	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	27
ประสิทธิภาพของเครื่องมือ	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
3 ผลการวิจัย	39
4 อภิปรายผลการวิจัย	46
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	61
ภาคผนวก ก	62
ภาคผนวก ข	63
ภาคผนวก ค	66
ประวัติผู้วิจัย	70

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ...	26
2 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของ คะแนนในมาตรวัดความรู้ตัวระหว่างกลุ่มคะแนนสูงกับ กลุ่มคะแนนต่ำ	29
3 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของ คะแนนการรับรู้สาเหตุสถานการณ์สมมติทางบวกระหว่าง กลุ่มคะแนนสูงกับกลุ่มคะแนนต่ำ	31
4 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนน การรับรู้สาเหตุสถานการณ์สมมติทางลบระหว่างกลุ่ม คะแนนสูงกับกลุ่มคะแนนต่ำ	32
5 จำนวนตัวอย่างที่คาดหมาย และจำนวนตัวอย่างที่ไ้จริง จำแนกตามโรงเรียน	40
6 ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนนการรับรู้สาเหตุเข้าสู่ ตนเองรายข้อ จำแนกตามกลุ่มต่าง ๆ	41
7 ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการรับรู้สาเหตุ จำแนกตามตัวแปรการตระหนัก ในตนเองและตัวแปรลักษณะพฤติกรรม	42
8 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของ คะแนนการรับรู้สาเหตุระหว่างผลกรรรมบวกและผลกรรรมลบ ในกลุ่มที่ตระหนักในตนเองสูง	43
9 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของ คะแนนการรับรู้สาเหตุระหว่างผลกรรรมบวกและผลกรรรมลบ ในกลุ่มที่ตระหนักในตนเองต่ำ	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

- 10 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของ
คะแนนการรับรู้สาเหตุเขาสูตนเองระหว่างกลุ่มที่ตระหนัก
ในตนเองสูงและกลุ่มที่ตระหนักในตนเองต่ำ 45